

Dansk polarbok om fangstmenn på Grønland

PETER SCHMIDT MIKKELSEN

Det er ikke bare i Norge det gis ut polarbøker. Også Danmark har sin polarhistorie, og i disse dager slippes en bok om Nordøst-Grønland og fangstmannsperioden fra 1908 - 1960. Boken er skrevet av Peter Schmidt Mikkelsen og utgis av Dansk Polarcenter.

Den siste ukjente kyststrekning i Grønland, det nordøstlige hjørnet, ble kartlagt av Danmark-ekspedisjonen 1906 - 08. Omtrent samtidig fikk først norske, og siden danske fangstfolk, øye på muligheten til å ligge på fangst ved kysten, som lå gjemt bak et belte av iskasser.

I denne boka fortelles den spennende historien om hverdagen for omkring 250 danske og norske fangstfolk, mest menn, men også enkelte kvinner. Boken gir et samlet overblikk over alle som overvintret der inntil 1960, også vitenskapsmenn, værstasjonsfolk og sledepatroljemedlemmer. Av de norske fangstmenn som var på Grønland kan nevnes Henry Rudi ("Isbjørnkongen") og Normann Andersen, begge fra Tromsø-området.

Fangstområdene på Grønland var store, og mennene var til stadighet på reise. Derfor ble det bygd cirka 350 hytter. Noen av disse står som de rene ruiner i dag, mens andre kan fortsatt brukes av forbifarende. I boken får vi historien om hver enkelt hytte, og om de som bygget dem. Av bokens mer enn 400 illustrasjoner er en lang rekke historiske fotos av fangstmenn, hytter og ishavsfartøyer.

Grønlandsfangsten ble aldri en innbringende forretning. Men både den danske og den norske stat støttet sine fangstfolk, blant annet for å markere et nasjonalt engasjement i området.

Bokens forfatter har som medlem av Sirius Slædepatrolje reist gjennom området og kjenner gleden ved å finne husly midt i ødemarken, hvor primitivt det enn er. I arbeidet med boken har han oppsøkt fangstmenn og deres etterkommere. På den måten har han samlet inn en omfattende kunnskap og viten som tidligere ikke har vært presentert for offentligheten.